

Изх. № 04-00-17/20.03.2012 г.

ДО

Г-Н СИМЕОН ДЯНКОВ

ВИЦЕПРЕМИЕР, МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ И
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА
ТРИСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ОТНОСНО: Проекти на Закони за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс и на Търговския закон

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ДЯНКОВ,

Българска стопанска камара - съюз на българския бизнес не подкрепя представените в Секретариата на НСТС проекти на Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс и Закон за изменение и допълнение на Търговския закон, поради следните съображения:

1. По проекта за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс

С проекта на Закон за допълнение на Гражданския процесуален кодекс (ГПК) се предлага да бъдат допълнени нормите на ГПК в частта относно „Заповед за изпълнение въз основа на документ“, като се създава нова точка 10 към чл.417 ГПК. Предвижда се възможност да се иска издаване на заповед за изпълнение, когато вземането, независимо от неговата цена, се основава на извлечения от ведомости за изплатени или неизплатени трудови възнаграждения или обезщетения.

Правото на работниците да поискат издаване на заповед за изпълнение и изпълнителен лист е уредено в чл. 410 от ГПК. Според ал.1 т. 1 на чл. 410 заявителят може да поиска издаване на заповед за изпълнение, за вземания за парични суми, когато искът е подсъден на районния съд. Съгласно чл. 103 във връзка с чл. 104 т. 4 от ГПК, на районния съд са подсъдни всички трудови спорове, включително тези за изплащане на трудови възнаграждения, независимо от техния размер. Чл. 410 ал. 1 т. 1 от ГПК не поставя специални изисквания, свързани с доказване на претенцията в хода на заповедното производство. Това дава широки възможности за работници и служители, претендиращи трудови възнаграждения, да докажат, че същите не са им били изплатени.

По този начин чл. 410 напълно осигурява правото на работниците и служителите да използват като средство за съдебна защита на интересите си издаването на заповед за изпълнение.

Напълно излишно е същото право да бъде уредено и в чл. 417 от ГПК. Още повече, че специалното доказателство, което се изисква в този случай - извлечения от ведомостите на предприятието, по-скоро може да осуети, отколкото да допринесе за постигане на целените правни последици – получаване на заповед за изпълнение. Искането за издаване на извлечение от ведомостите от работник или служител предупреждава предприятието за евентуалните действия от страна на работника/служителя и му дава възможност да предприеме мерки за своя защита в хода на заповедното производство. По този начин се елиминира елементът „изненада“ за длъжника, който е един от съществените при този вид процедура. Като страничен ефект е и рискът да бъде загубена платената такса от заявителя (работника/служителя) от 2% върху стойността на претенцията.

2. По проекта на Закон за изменение и допълнение на Търговския закон:

С предложените изменения и допълнения в чл. 625 на ТЗ се дава възможност и на работниците и служителите да искат откриване на производство по несъстоятелност, с оглед защита правата и интересите си. Неизплащането или забавянето на трудовите възнаграждения на работници и служители в повечето случаи се дължи на невиновно поведение на работодателя, а на обективни причини, често независещи от него (невъзстановен данъчен кредит по ДДС, запориране на сметки от данъчната администрация като обезпечение в хода на данъчни проверки, без издаден акт, оспорен и отпаднал при последващо решение на съда, забавени плащания по линия на продажбите и т.н.).

С оглед на факта, че вземанията по трудови правоотношения не са търговски вземания, и с цел защита на правата на работниците и служителите е създаден специален гаранционен механизъм и фонд. Със Закона за гарантираните вземания, транспониращ директиви на ЕС (Директива 2002/74/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2002 г. и Директива на Съвета 80/987/ЕИО), към НОИ е създаден специален фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите". Предназначението на фонда е да осигури защита на вземанията на работниците и служителите, произтичащи от трудовите им правоотношения, когато спрямо техните работодатели е открито производство по несъстоятелност. По силата на този закон работодателите са задължени да внасят определени месечни вноски във фонда за работещите при тях по трудово правоотношение работници и служители. Вноската за фонда е за сметка на работодателя и се определя ежегодно със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване (към настоящия момент – с нулев размер, поради достатъчна ликвидност на фонда). В Надзорния съвет на фонда участват представители на социалните партньори, вкл. на националнопредставителните организации на работниците и служителите.

В § 4 от проектозакона се предлага промяна на поредността на вземанията при извършване на разпределението на осребреното имущество след откриване на производството по несъстоятелност. Предвижда се изплащането на вземанията на работниците и служителите, произтичащи от трудови правоотношения, от 4 място да се постави на първо място по реда за удовлетворяване на кредиторите съгласно чл.722 от Търговския закон.

Предложения за законодателни промени от такъв характер следва да бъдат предшествани от прецизна и задълбочена оценка на тяхното цялостно въздействие върху икономиката и пазара на труда и проучване на опита на страните-членки на ЕС. Необходимо е да се прецени преди всичко по какъв начин създаването на законодателни условия, увеличаващи риска от фалит, ще се отрази на заетостта и възможностите за запазване и разширяване на работни места, особено в условията на продължаваща икономическа криза и намаляваща заетост.

Отреждането на първо място на работниците в списъка на кредиторите при несъстоятелност преди обезпечените вземания обезсмисля правните институти на залога, ипотеката, запора и възбраната, като инструменти, осигуряващи сигурността на търговския оборот и кредитирането. Липсата на правна сигурност, на предвидимост в търговските отношения, както и блокирането на кредитната дейност на банките ще има изключително негативни последици за икономиката, в това число и за трудовата заетост.

Предложението не допринася съществено и за реално събиране от работниците на дължимите им възнаграждения. Производството по несъстоятелност е изключително сложна и бавна процедура, която не би могла да бъде водена от работник, без адвокатска защита, а това означава и допълнителни разходи в продължителен период от време.

С УВАЖЕНИЕ,

БОЖИДАР ДАНЕВ

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ПРЕДСЕДАТЕЛ